

Ruotu #59	Norbästebacka/Hästbacka
	Yppäri/Pyhäjoki

Sotilastorppa sijaitsi Pyhäjoella Yppärin kylän yhteismaalla reilun kilometrin päässä rantatieltä ja 7,5 km Pyhäjoen emäkirkolta. Vuonna 1733 ruodun muodostivat talot:

#2	Wasankari Johan Pährss	Pohjankylä
#4	Heikilä Anders Isakss	Yppäri
#19	Piucka Jakob Hinderss	Yppäri
#17	Suni Anders Jöranss	Yppäri
	Torparen Mats Hästbacka	Yppäri

Vuoden 1752 katselmuksessa todettiin, että tupa tuli kengittää muutaman hirsikerran korkeudelta ja katto tuli korjata. Navetta piti uusia. Torpan käytössä oli oma kaivo. Peltomaata oli tarpeeksi. Ojia piti kunnostaa yli 70 metriä ja aitoja 450 metriä. Vain Heikilä ja Piuka olivat tehneet niittyosuutensa, muuta antoivat sotilaille heinät valmiina.

Vuoden 1781 katselmuksessa tuvan katto ja lattia tuli uusia. Aitta tuli kengittää ja kattaa, lato piti kattaa. Muut rakennukset olivat välttävissä kunnossa. Pellot olivat hyvässä viljelyksessä, mutta aidat kaipasivat kunnostamista. Myös kaivo tuli laittaa kuntoon. Niittymaat olivat hyvässä kunnossa, vain Piuckan tuli raivata osuutensa.

Vuoden 1791 katselmuksessa torpalla oli uusi tupa, mutta takkaan oli tullut halkeama syksyllä lämmittämisen jälkeen, joten se tuli muurata uudelleen. Samalla takalle ja uunille tuli asentaa erilliset savupellit. Aitta ja lato olivat kunnossa, mutta navetta tuli uusia seuraavana keväänä. Samalla tuli korjata sauna, jota käytettiin myös riihenä. Pellot ja niityt olivat kunnossa, samoin torpan kaivo. Tässä katselmuksessa havaitut puutteet tuli korjata vuoden kuluessa neljän riikintaalerin sakon uhalla.

Johan Backman

1734–1742

Johan on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1706. Hänet otettiin sotilaaksi 13.6.1734. Ilmeisesti hän osallistui Hattujen sotaan vuosina 1741–42. Hän kuoli 2.4.1742.

Johan Lucass Backman, ent. **Lahden**, k. s. 1742 Pyhäjoki (vanh. **Lahden Lucas** ja **Carin**), vaimo **Maria Mattsdr** s. s. 1704, k. 8.3.1766 Pyhäjoki. He asuivat Pyhäjoella Yppäri Lahdessa siihen asti, kunnes Johan ryhtyi sotilaaksi. Maria on merkitty itselliseksi Pyhäjoen Yppärissä ainakin vuosina 1763–66.

Lapset:

Margeta s. 5.1.1729 Pyhäjoki (Lahden),

Erich s. 8.4.1731 Pyhäjoki (Lahden) (rippikirjassa virheellisesti kastepäivä 10.4.1731), vihitty 1. avioon 12.12.1756 Pyhäjoki **Brita Adamsdr Ponnikas** s. 24.12.1737 Pyhäjoki, k. 17.1.1767 Pyhäjoki/Merijärvi (vanh. entinen sotilas #118 **Hackspick**, myöh. **Ponnikas**, **Adam Grelss** s. s. 2.1703 *Kymenkartanon lääni* ja **Brita Olofsdr** s. s. 7.1709), vihitty 2. avioon 13.8.1777 Pyhäjoki/Merijärvi leski **Lena/Malin Mattsdr Carkulachti** s. 4.3.1746 Pyhäjoki (vanh. **Karkulahti Matts Mattss** ja **Carin Philipsdr**). Erich asui Pyhäjoella Anders Pehrss Lahden talossa ennen vuotta 1741. Erich oli avioituessaan vuonna 1756 varamies ja Johanin syntyessä vuonna 1758 hän oli sotilas Erich **Saargren** (ei löydy sotilasrullista). Erich tuli vuonna 1762 kotivävyksi Merijärven Ponnikkaaseen. Malinin 1. puoliso **Erik Juntti**. Erich ja Malin muuttivat vuonna 1781 Merijärven Karkulahteen.

Lapset Erichin 1. aviosta:

Adam s. 12.3.1757 Pyhäjoki (Lahden), k. 22.8.1757 Pyhäjoki,

Johan s. 12.9.1758 Pyhäjoki (Saargren), vihitty 30.12.1778 Oulainen **Lisa Henricsdr Myllyinoja**, ent. **Culju**, (vanh. **Culju Henric Jöranss** ja **Anna Jacobsdr**). He asuivat uudistallassa Merijärven Wahvamaalla vuodesta 1788 lähtien,

Erich s.23.4.1760 Pyhäjoki/Merijärvi,
Henrich s.1.3.1762 Pyhäjoki/Merijärvi,
Brita s.5.6.1763 Pyhäjoki/Merijärvi, k.18.8.1763 Pyhäjoki/Merijärvi,
Matts s.11.6.1764 Pyhäjoki/Merijärvi, k.11.6.1764 Pyhäjoki/Merijärvi,
Margeta s.11.6.1764 Pyhäjoki/Merijärvi, k.11.6.1764 Pyhäjoki/Merijärvi,
Lisa s.18.4.1765 Pyhäjoki/Merijärvi, merkitty itselliseksi Merijärvellä ainakin vuosina 1795–1808,

Erichin avioton lapsi **Chirstin Christersdr:n** kanssa:

Anna s.27.9.1776 Pyhäjoki/Merijärvi,

Erichin lapset 2.aviosta:

Anders s.2.7.1778 Pyhäjoki/Merijärvi,

Carin s.6.5.1780 Pyhäjoki/Merijärvi,

Eskill s.2.6.1781 Pyhäjoki/Merijärvi (Karkulahti), k.pienenä,

Brita s.2.6.1781 Pyhäjoki/Merijärvi (Karkulahti), k.pienenä,

Israel s.4.10.1782 Pyhäjoki/Merijärvi (Karkulahti), k.pienenä,

Abraham s.3.2.1785 Pyhäjoki/Merijärvi, k.pienenä,

Stina s.28.6.1787 Pyhäjoki/Merijärvi,

Matthias s.16.9.1732 Pyhäjoki (Lahden),

Johan s.28.4.1734 Pyhäjoki (Lahden),

Henrich s.9.5.1735 Pyhäjoki,

Elisabeth s.29.11.1737 Pyhäjoki,

Maria s.9.5.1740 Pyhäjoki, k.30.6.1741 Pyhäjoki.

Johan Backman

1743–1760

Johan Backman syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1719. Hänet otettiin sotilaaksi 28.9.1743. Ilmeisesti hän osallistui rykmentin Ruotsin-retkelle talvella 1743–44. Hän oli linnoitustöissä Helsingissä vuosina 1748–51; ainakin vuonna 1749 hän toimi Siltavuoren linnoituksella ja Helsingin veistämöllä ja huhtikuussa 1750 hän työskenteli salvosmiehenä. Vuonna 1751 hän oli sairaalassa. Hän osallistui Pommerin sotaan vuosina 1757–61. Helmikuussa 1759 hänen todettiin olevan jo vanha ja raihnainen, mutta hänen annettiin jäädä vielä seuraavaan katselmukseen saakka. Rykmentin pääkatselmuksessa marraskuussa 1759 hänet komennettiin Stralsundin varuskuntaan. Hänen sai eron palveluksesta Pommerissa 18.9.1760. Hänelle myönnettiin 6.7.1774 sotilashuonerahastosta tuplaeläke, jonka suuruus oli vuoden 1779 eläkeluettelon mukaan 2 riikintaaleria 12 killinkiä. Vadstenan sotilashuoneen mukaan hän kuoli vuonna 1787.

Johan Josephss Backman, ent. **Cnuti**, s.30.6.1716 Ylivieska, k.19.6.1787 Saloinen (vanh. ehkä **Kälehmäinen Josef Jacobss** ja **Brita**), vihitty 15.12.1734 Ylivieska **Margeta Bertilsdr/Bartholomeidr Kangas** s.1.6.1709 Ylivieska, k.22.2.1793 Saloinen (vanh. **Kangas Berthil** ja **Walborg Cataja**). Johanin ehtoollismerkinnät puuttuvat Pommerin sodan ajalta vuosilta 1757–60. Merkitty itsellisiksi Saloisten Piehinggissä ainakin vuodesta 1773 lähtien (täällä syntymäajoiksi merkitty Johanille s.24.6.1709 ja Margetalta s. _._.1707).

Lapset:

Beata k.pienenä,

Joseph s.20.12.1739,

Maria s.13.5.1743 Kalajoki. Maria muutti ensin Kalajoelle, mutta palasi pian Pyhäjoelle ja muutti Raaheen vuonna 1761,

Susanna s.18.5.1745 Pyhäjoki, k.15.1.1798 Saloinen vihitty 2.12.1773 Saloinen (Piehingi) **Christian Thomass Siuwatti** s.1.8.1744 Raahe, k.12.3.1807 Saloinen (vanh. **Siufvatti Thomas** ja **Anna** s.10.8.1724). Susanna muutti ensin Kalajoelle, palasi pian Pyhäjoelle ja muutti Raaheen 7.4.1763.

Lapset:

Thomas s.1.6.1774 Saloinen, k.29.10.1825 Saloinen (hukkui),

Johannes s.30.1.1776 Saloinen,
Andreas s.14.2.1777 Saloinen,
Anna s.15.4.1778 Saloinen,
Maget s. __. __. 1779 Saloinen,
Josephus s.23.11.1781 Saloinen,
Margeta s.21.1.1751 Pyhäjoki, vihitty 27.2.1778 Saloinen **Bengt Kuldala** l. **Jokela** s.12.2.1760 Saloinen k.18.8.1808 Saloinen (vanh. **Jäkela** l. **Culdala Bengt Pählss** ja **Walborg Ericssdr**).
 Lapset:
Bengt s.9.4.1779 Saloinen, vihitty 1.avioon 24.12.1805 Saloinen **Beatha Mattsdr Kekonkarta** k.8.7.1810 Saloinen, vihitty 2.avioon 13.10.1811 Raahe **Maria Johansdr Sauvola** l. **Komu**,
Walborg s.4.8.1780 Saloinen, vihitty __. __. 1802 Saloinen **Matts Carlss Siniluoto**,
Margaretha s.23.1.1782 Saloinen, vihitty 21.7.1816 Kalajoki **Johan Johanss Fältmars** s.6.1.1792 Pyhäjoki (vanh. **Fältmarch Johan Jacobss** (jonka isä sotilas #114 **Jacob Johanss Fältmarsh**) ja **Beata Jacobsdr**),
Susanna s.27.9.1784 Saloinen,
Johannes s.30.1.1787 Saloinen, vihitty 14.3.1817 Saloinen **Anna Mattsdr Kekonkarto**,
Anders s.6.2.1793 Saloinen,
Matthias s.7.9.1794 Saloinen.

Johan Backman

1761–1789

Johan on syntynyt Karjalassa tai Savossa noin vuonna 1743. Hän oli 169 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 26.3.1761. Hän oli 167 cm pitkä. Hän osallistui Kustaa III:n sotaan vuosina 1788–90 palvellessaan kesän 1788 saaristolaivastossa tykkisluupilla Nö16. Hän sai eron palveluksesta 7.3.1789, jolloin hänen todettiin olevan heikko ja kykenemätön sotilaaksi.

Johan Johanss Backman s. __. __. 1743, k.25.11.1812 Pyhäjoki, vihitty 1.avioon 15.6.1761 Kalajoki **Chirstin Mattsdr Landeri** s. __. __. 1739 (kuoliinäästä: s. __. __. 1732), k.24.1.1777 Pyhäjoki (vanh. **Landeri Matts Johanss** ja **Carin Jöransdr**), vihitty 2.avioon 19.12.1777 Kalajoki **Brita Henrichsdr Pahickala** s.26.9.1743 Kalajoki (RK myös: s.29.6.1743), k.16.6.1808 Pyhäjoki (vanh. **Pahickala Henrich Staffanss** ja **Margareta Andersdr**). Chirstin sisar **Margeta Matts Landeri**, s.11.7.1752, tuli ruotutorppaan vuoden 1767 tienoilla. Heidät on merkitty itsellisiksi Pyhäjoen Yppärissä ainakin vuosina 1795–1812.

Lapset 1.aviosta:

Johan s.25.4.1762 Pyhäjoki, k.5.8.1763 Pyhäjoki,
Anna s.1.5.1763 Pyhäjoki, k.28.1.1777 Pyhäjoki,
Maria s.14.6.1765 Pyhäjoki,
Matts s.3.3.1767 Pyhäjoki, k.26.4.1767 Pyhäjoki,
Elisabeth s.21.11.1768 Pyhäjoki, k.6.10.1808 Kalajoki, vihitty 27.12.1796 Kalajoki sotilas #43
Anders Beth s.18.2.1765, k.19.12.1835 Ylivieska (katso). Elisabeth muutti Kalajoelle 8.10.1787,
Simon s.26.10.1770 Pyhäjoki, myöh. sotilas #66 Simon **Clar** (katso),
Chirstin/Christina s.19.6.1773 Pyhäjoki, muutti Kalajoelle 4.4.1786,
Margeta s.29.9.1775 Pyhäjoki, vihitty 24.3.1802 Kalajoki **Olof Erikss Haapakangas** s.2.10.1776 Alavieska (vanh. **Haapakangas**, ent. **Öberg, Erich Olofss** s.15.5.1745 Alavieska (jonka isä sotilas #34 **Olof Ericss Öberg** s.1.7.1713 (jonka isä sotilas #29 **Liungdahl Jacob Anderss** s.4.4.1723 Alavieska)) ja **Maria Jacobsdr Liungdahl** s.24.3.1749 Alavieska). Margeta muutti 16.5.1791 Kalajoelle, missä hänet on merkitty palkolliseksi vuosina 1792–1802.
 Lapset:
Johannes s.16.6.1831 Kalajoki,
Gretha Gustava s.21.8.1832 Kalajoki, kuoli pienenä,

Lapset 2.aviosta:

Anna s.11.10.1778 Pyhäjoki. Hän muutti 15.1.1797 Kalajoelle, missä hänet on merkitty palkolliseksi vuosina 1797–98, itselliseksi vuosina 1810–16.

Hänellä oli aviottomat lapset:

Matts s.26.2.1805 Kalajoki,

Anna Christina s.23.6.1815 Kalajoki,

Susanna s.24.9.1781 Pyhäjoki. Hän oli sokea. Hän oli itsellisenä Pyhäjoen Yppärisissä ainakin vuoteen 1816 asti,

Brita s.12.1.1784 Pyhäjoki, meni Kälviälle 30.9.1799,

Sophia s.14.5.1786 Pyhäjoki, k.23.2.1794 Pyhäjoki.

Johan Pålss Back

1789–1790

Johan on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1763. Hän oli 168 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 9.3.1789. Hän joutui heti mukaan Kustaa III:n sotaan, jo keväällä 1789 hän marssi komppanian mukana itärajalalle Joensuuhun. Hän osallistui vuonna 1789 rykmentin sotatoimiin Savon rintamalla ja vuonna 1790 Savonlinnan seudulla. Hän kuoli Haapaniemen kenttäsaaralassa 9.8.1790.

Johan Pålss Back, ent. **Långström**, s.1.6.1763 Oulainen, k.9.8.1788 *Haapaniemi* (vanh. sotilas #96 **Springfelt/Långström Pähl Johanss** ja **Lisa Andersdr Häckilä**).

Isaac Back

1791–1795

Isaac, ent. **Korckoluotå**, on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1769–70. Hän oli 165 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 8.6.1791. Vuonna 1795 hän oli matkalla linnoitustöihin Hankoniemeen, kun hän ruhjoutui marssin aikana ja joutui sairaalaan. Hänen todettiin olevan kykenemätön kruunun palvelukseen ja hän sai eron 27.5.1795.

Isaak Isaakss Back, ent. **Kirckoluoto**, s.18.11.1766 Saloinen, kuoli pian vuoden 1805 jälkeen (vanh. pappilan torppari **Kirckoluoto Isaac Matthss** ja **Brita Ivarsdr** Saloisista), vihitty 22.11.1789 Pyhäjoki **Maria Larsdr Pöxä** s.3.11.1768 Pyhäjoki (vanh. itsellinen **Pöxä (Elsilä) Lars Eliess** ja **Brita Abrahamsdr**). Vihittäessä molemmat olivat palkollisina Pyhäjoen Ala-Kiiskilässä. Heidät on merkitty palkollisiksi Pyhäjoella vuodesta 1790 lähtien ja torppareiksi Etelänkylässä vuosina 1803–05. Vuoden 1810 henkikirjassa Maria lapsineen on merkitty irtolaisiksi Kalajoen Rahjankylässä. Rippikirjassa Maria-leski on mainittu palkollisena vuoden 1810 aikoihin.

Lapset:

Maria Brita s.15.2.1790 Pyhäjoki (Kirkoluoto). Hän muutti Ouluun 27.8.1805, äitinsä luona jälleen vuonna 1810,

Johan s.16.12.1791 Pyhäjoki, k.9.2.1792 Pyhäjoki,

Lisa s.10.4.1793 Pyhäjoki, vihitty 31.12.1817 Pyhäjoki **Henrik Anderss Svala** s.18.10.1794 Pyhäjoki (vanh. sotilas #111 **Svala**, ent. **Carlberg, Anders Michelss** s.23.10.1751 Pyhäjoki ja

Margeta/Maria Pählstr Orafvisjärvi s.5.8.1749 Pyhäjoki) (katso),

Isak s.6.8.1795 Pyhäjoki,

Margareta s.8.9.1798 Pyhäjoki, k.17.8.1800 Pyhäjoki,

Caisa s.23.3.1801 Pyhäjoki, vihitty 28.7.1822 Pyhäjoki **Joseph Josephss Wacklin** s.12.5.1792 (vanh. ent. sotilas #119 **Joseph Josephss Wikudd**, ent. Kittilä, s.30.12.1769 ja **Carin Johansdr Sijkaniva** s.10.10.1769 Pyhäjoki) (katso ruotu #119),

Anna Charlotta s.15.9.1803 Pyhäjoki,

Jacob s.21.4.1806 Pyhäjoki, k.21.5.1806 Pyhäjoki.

Petter/Pehr Back 1796–1808
 Petter, ent. **Friskbom**, on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1774–79. Hän oli 169 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 15.3.1796. Kesäkuussa 1796 hän oli sairas, ilmeisesti häntä vaivasi luuvalo. Hänet tuomittiin 11.10.1797 kihlakunnanoikeudessa juopottelusta, sapattirauhan rikkomisesta, kiroilusta ja kirkonpahennuksesta, rangaistuksena 16 raippaparia. Vuonna 1804 hänen todettiin pitävän yhä vanhan mallista sotilasasua. Kihlakunnanoikeuden tuomiosta on maininta vielä vuoden 1808 rangaistusluettelossa. Hän osallistui Suomen sotaan vuonna 1808, mutta karkasi rivistä ja II kenttäpataljoonan palkkalistan mukaan hän menetti oikeudet palkkarästeihinsä.

Pehr Christer Back s.26.9.1774 *Kärsämäki*, k.21.2.1809 Pyhäjoki (vanh. sotilas #77 **Christer Friskbom** s.28.11.1744 ja **Brita Susanna Mattsdr** s.27.11.1747), vihitty 9.6.1799 Pyhäjoki **Anna Gustafsdr Lustig** s.4.6.1770 Pyhäjoki (vanh. sotilas #60 **Lustig Gustaf Gustafss** ja **Carin Philipsdr**). Pehr muutti Haapavedeltä Pyhäjoelle 9.10.1798. Anna on merkitty Johan-poikansa kanssa ruotutorppaan vielä vuosina 1812–16.

Lapset:

Petrus s.12.1.1798 Pyhäjoki (avioton, Pehr merkitty isäksi), k.nuorena?,
Gustaf s.22.11.1799 Pyhäjoki (hätäkaste), k.23.11.1799 Pyhäjoki,
Johannes s.31.10.1801 Pyhäjoki,
Brita s.7.2.1805 Pyhäjoki, k.9.9.1807 Pyhäjoki,
Anna s.2.5.1808 Pyhäjoki, k.18.5.1809 Pyhäjoki.

Benjamin Bäck 1808–1809
 Benjaminin syntyperästä ja palveluksen aloittamisesta ei ole tietoa. Hän osallistui Suomen sotaan vuosina 1808–09. Hänellä jäi palkka saamatta lokakuun 1808 ja helmikuun 1809 väliseltä ajalta. Hänen leskensä **Brita Andersintr** jätti vuonna 1812 valtakirjansa kapteeni Fredric Castrénille miesvainoansa palkkarästien nostamiseksi Tukholmasta.

Benjamin Mattss Bäck, ent. **Tenhunen**, s.20.11.1784 Haapavesi, k.25.11.1809 Oulainen (vanh. **Tenhunen Matts Larss** ja **Maria Johansdr**), vihitty varamiehenä 8.6.1806 Oulainen **Brita Andersdr Jernfors** s.28.10.1778 Oulainen, k.10.3.1864 *Merijärvi* (äiti **Susanna Mattsdr Heickilä**, isän sanotaan olevan varamies Anders **Nilss Granberg**, myöh sotilas #97 **Järnfors**, jonka kanssa Susanna myöh. avioon). **Brita** vihitty 2.avioonsa 16.1.1820 *Merijärvi* **Lucas Thomass Pahkasalo**, myöh. *Ollila*, s.29.3.1783 *Merijärvi*, k.1825 *Merijärvi* (vanh. **Thomas Lucass** ja **Beata Henricsdr Suomela**). **Brita** lapsineen merkitty itselliseksi Oulaisissa vuosina 1811–17.

Britan aviottomat lapset:

Johannes s.23.12.1801 Oulainen (isän sanotaan olleen **Johan Erikss Pyrrö** Oulaisten Pipsjärveltä),
Maria Elisabeth s.5.3.1815 Oulainen,

Benjamin ja Britan Yhteinen lapsi:

Benjamin s.1.8.1806 Oulainen (Tenhunen).

Britan lapsi Lucas Pahkasalon kanssa:

Johan Mathias s.6.12.1823 *Merijärvi*.